

KALLELSE

Valnämnden

Sammanträdesdatum: 2026-04-28

Tid	Kl. 16:00
Plats	Nödinge Kommunhus, Storslagenheten
Ledamöter	Sune Rydén (KD), ordförande Catharina Eliasson (S), 1:e vice ordförande Elin Palmnäs (FiA), 2:e vice ordförande Roy Jansson (SD) Elisabeth Bredesen (S) Carina Sandgren (M) Åke Niklasson (C) Kristina Fogelklou (M) Johan Signell (S)
Ersättare	Marita Henriksson (SD) Rebecca Flink (S) Elisabeth Pinberg (SD) Eva Eriksson (S) Kajsa Nilsson (M) Erika Håkansson (S) Ingvar Arvidsson (KD) Brita Karlsson (FiA)
Övriga	Madeleine Arvidsson Wäli John Dagerås, utvecklingsledare Isabel Guldbbrand, nämndsekreterare

Förhinder anmäls till Isabel Guldbbrand isabel.guldbbrand@ale.se

Sune Rydén (KD)
ordförande

FÖREDRAGNINGSLISTA

Valnämnden

Sammanträdesdatum: 2026-04-28

A Upprop

B Justering

Agenda

Nr	Ärende	Darienummer	Föredragande	Tid
1	Fastställande av föredragningslista			
2	Anmälan av jäv			
3	Delårsrapport 1 2026 - Valnämnden	2026/31	Madeleine Arvidsson Wäli	
4	Utbildningstillfällen för röstmottagare i samband med förtidsröstningen, röstmottagare under valdagen och ordförande och vice ordförande 2026	2026/28	Isabel GuldbRAND	
5	Risakanalys 2026	2026/29	Isabel GuldbRAND John Dagerås	
6	Opartiskhet bland röstmottagare	2026/20	Isabel GuldbRAND	
7	Vallokaler 2026	2026/24	Isabel GuldbRAND	
8	Öppettider under förtidsröstningen 2026	2026/26	Isabel GuldbRAND	
9	Förtidsröstningslokaler 2026	2026/25	Isabel GuldbRAND	
10	Val av ordförande och vice ordförande per valdistrikt 2026	2026/27	Isabel GuldbRAND	
11	Redovisning av delegeringsbeslut			
12	Underrättelser			

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(2)

Valnämnden
Diarienummer: 2026/31
Datum: 2026-04-16
Kanslichef Madeleine Arvidsson Wäli

Valnämnden

Delårsrapport 1 2026 - Valnämnden

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar att godkänna delårsrapport 1 2026.

Delårsrapporten översänds till kommunstyrelsen.

Valnämnden beslutar att paragrafen justeras omedelbart.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Sammanfattning

Valnämnden har att godkänna delårsrapport 1 för 2026. Nämnden prognostiserar ett nollresultat för 2026.

Maria Kosterlind Reinholdsson
Kommunchef

Patrik Skog
Avdelningschef Demokrati

Beslutsunderlag

- Delårsrapport 1 2026 – Valnämnden 2026-04-14

Ärendet

Delårsrapport 1 är en del av Ale kommuns styrmodell som är fastställd av kommunfullmäktige.

Förvaltningens bedömning

Valnämndens budget för 2026 är prognostiserad utifrån det statliga stöd som utgår vid valår. Det är mycket osäkert hur stora kostnaderna kommer att bli eftersom det har gjorts stora förändringar kopplade till digitala röstkort, digital förtidsröstning och nya krav gällande säkerhet och tillgänglighet.

Påverkan ur ett ekonomiskt perspektiv

Valnämnden prognostiserar ett nollresultat, men osäkerheten är stor.

Påverkan ur ett invånarperspektiv

Det är av största vikt att demokratin säkerställs även vid förändringar som påverkar det ekonomiska utfallet.

Påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Ärendets koppling till kommunfullmäktiges mål

Delårsrapport 1 är en del av Ale kommuns styrmodell.

Remiss och samberedning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Beslutets påverkan och genomförande

Delårsrapporten överlämnas till kommunstyrelsen för fortsatt hantering.

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelsen

Delårsrapport 1 - 2026

Valnämnden

Innehållsförteckning

1 Periodens verksamhet	2
1.1 Sammanfattning.....	2
2 Ekonomisk analys	3
2.1 Analys och förslag för framtiden	3
2.1.1 Sammanfattande tabeller	3

1 Periodens verksamhet

1.1 Sammanfattning

Valnämnden har att genomföra val till riksdag, kommun och region i september 2026. Arbetet med detta har redan påbörjats genom att en valsamordnare redan är på plats. Med anledning av många nyheter från Valmyndigheten så finns ett behov av förändringar i arbetssättet som kan komma att kosta.

I höstens val kommer röstkortet att vara digitala och vid förtidsröstningen kommer hanteringen att genomföras digitalt i stor utsträckning. Detta ställer krav på såväl utrustning som personal som har en digital mognad. Samtidigt ställer det krav på att kommunen har ett avtal med PostNord som är den leverantör Valmyndigheten har utsett att hantera flytten av alla förtidsröster.

Valmyndigheten har även kommit med ett antal ställningstaganden som kan påverka val av lokaler utifrån säkerhet och tillgänglighet. Under våren genomförs därför en översyn och inventering av relevanta lokaler. Samtidigt genomförs riskanalyser för lokaler utifrån säkerhet, tillgänglighet och digitaliseringens krav.

I dagsläget är det osäkert hur stora kostnaderna kommer att bli för årets val. Bland annat avtalet med PostNord som kommunen är tvungen att teckna är en post som är oklar ännu. För året läggs en 0-prognos men osäkerheterna är för närvarande stora.

2 Ekonomisk analys

Valnämndens budget för 2026 är prognostiserad utifrån det statliga stöd som utgår vid valår. Valnämnden lämnar en 0-prognos för 2026. Prognosen är dock mycket osäker då årets val innehåller många förändringar som påverkar kommunens kostnader vilka ännu inte är helt klarlagda.

2.1 Analys och förslag för framtiden

Valåret 2026 står inför många förändringar som kommer att påverka kostnaderna i kommunen.

Digitala röstkort och en mer digital hantering i förtidsröstningen ställer högre krav på utrustning, lokaler och röstmottagare. Dessa krav är även kostnadsdrivande på ett sätt som är svåra att förutse.

Omvärldssituationen har gjort att kraven har höjts på vallokalers säkerhet, men även kraven på tillgänglighet har stärkts. Utifrån dessa krav har en genomlysning gjorts för lokaler och även en riskanalys har genomförts.

En osäker kostnad är även att alla kommuner måste teckna avtal för transport av förtidsröster med PostNord. Denna kostnad är vid tillfället för denna delårsrapport inte klar ännu. För året läggs en 0-prognos men prognosen är med anledning av ovanstående osäker.

2.1.1 Sammanfattande tabeller

Resultaträkning

Resultaträkning - tabell

Uppföljning prognos/budget

	Budget tkr (ack)	Utfall tkr (ack)	Avvikelse Budget (ack)	Budget tkr (helår)	Prognos tkr (helår)	Avvikelse Prognos (helår)
intäkter	262		-262	1 046	1 003	-43
kostnader	-201	-137	64	-2 046	-2 003	43
nettokostnader	61	-137	-197	-1 000	-1 000	

Investeringar

Investeringsanalys

Valnämnden kommer troligen inte att genomföra några investeringar under året. Den tekniska utrustning som röstmottagare har behov av har tillhandahållits av Valmyndigheten. Datorer finns befintliga i kommunen och lokaler hyrs eller lånas.

Valnämnden
Diarienummer: 2026/28
Datum: 2026-04-23
Nämndsekreterare Isabel Guldbrand

Valnämnden

Utbildningstillfällen för röstmottagare i samband med förtidsröstningen, röstmottagare under valdagen och ordförande och vice ordförande 2026

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar att utbildning för röstmottagare i samband med förtidsröstningen tillfälle 1 sker 2026-08-12.

Valnämnden beslutar att utbildning för röstmottagare i samband med förtidsröstningen tillfälle 2 sker 2026-08-19.

Valnämnden beslutar att utbildning för röstmottagare på valdagen tillfälle 1 sker 2026-08-25.

Valnämnden beslutar att utbildning för röstmottagare på valdagen tillfälle 2 sker 2026-09-02.

Valnämnden beslutar att utbildning för ordförande och vice ordförande i valdistrikt tillfälle 1 sker 2026-08-19.

Valnämnden beslutar att utbildning för ordförande och vice ordförande i valdistrikt tillfälle 2 sker 2026-08-20.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Sammanfattning

Röstmottagare ska enligt valmyndigheten ta del av en obligatorisk utbildning för att kunna utföra sitt uppdrag. Valmyndigheten bedömer att röstmottagare vid förtidsröstning, på valdagen och ordföranden och vice ordföranden ska ta del av en obligatorisk utbildning inför varje val. Valkansliet föreslår flera tillfällen för utbildning för att alla som arbetar under valperioden ska ha möjlighet att gå den obligatoriska utbildningen.

Maria Kosterlind Reinholdsson

Kommunchef

Patrik Skog

Avdelningschef demokrati

Beslutsunderlag

Ärendet

Valmyndigheten bedömer att utbildning för röstmottagare, vice ordföranden och ordföranden är obligatorisk.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen gör bedömningen att de planerade utbildningsdatumen inte sammanfaller med verksamhetens behov eller påverkar dess bedrivande negativt.

Påverkan ur ett ekonomiskt perspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Påverkan ur ett invånarperspektiv

Utbildningar skapar förutsättningar för valet att genomföras på ett korrekt sätt.

Påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Ärendets koppling till kommunfullmäktiges mål

Valnämndens verksamhet kopplar naturligt till riktningmålen om ett tryggare Ale, fokus på kundnytta och en effektivare organisation.

Remiss och samberedning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Beslutets påverkan och genomförande

Valkansliet ansvarar för att kalla alla som ska ta del av utbildningarna och att genomföra utbildningarna med material från valmyndigheten.

Beslutet skickas till:

Valkansliet

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(3)

Valnämnden
Diarienummer: 2026/20
Datum: 2026-04-16
Nämndsekreterare Isabel GuldbRAND

Valnämnden

Opartiskhet bland röstmottagare

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar att närstående med någon form av släktskap till kandiderande personer på någon lista till kommande val 2026 eller någon som är ledamot i Ale kommuns kommunfullmäktige, kommunstyrelse eller i någon nämnd/styrelse inte ska arbeta som röstmottagare eller hantera röster.

Motivering till beslut

Väljarna ska uppleva att genomförandet av valet sker på ett sakligt och opartiskt sätt i alla val- och röstningslokaler.

Sammanfattning

Genomförande av val ska enligt valmyndigheten präglas av objektivitet, det vill säga saklighet och opartiskhet. Väljarna ska ha ett högt förtroende för valets genomförande.

Den som hanterar röster utför myndighetsutövning eftersom arbetet innehåller befogenheter att bestämma om rättigheter och skyldigheter. Myndighetsutövning ska utövas objektivt. För att kunna hantera röster ska man få kunskap om regler kring objektivitet i den utbildning som Ale kommun erbjuder.

Maria Kosterlind Reinholdsson
Kommunchef

Patrik Skog
Avdelningschef demokrati

Beslutsunderlag

- Vägledande ställningstagande om krav på saklighet och opartiskhet hos röstmottagare och rösträknare 2026-01-26

Ärendet

Valnämnden har tidigare beslutat att kandiderande personer på någon lista till kommande val 2026 eller någon som är ledamot i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller i någon nämnd/styrelse inte ska arbeta som röstmottagare eller hantera röster.

Valmyndigheten har gjort en ny bedömning om opartiskhet bland röstmottagare som ska omfattas av närstående till kandiderande personer, detta inkluderar make, sambo, barn, förälder, syskon, särbo eller en medlem i en bonusfamilj.

Även personer som inte ingår i kretsen av släktingar kan vara närstående, exempelvis goda vänner.

Den som är närstående till en kandiderande person eller förtroendevald person kan anses vara partisk för det parti som en närstående representerar.

Valnämnden ansvarar för att rekrytera, förordna och utbilda röstmottagare som ska arbeta under val.

I det fall där goda vänner anses vara närstående till kandiderande personer eller förtroendevalda i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller i någon nämnd/styrelse inte får vara röstmottagare förlorar Ale kommun många eventuella röstmottagare. Därför görs bedömningen att valkansliet vid rekryteringen inte kommer att utesluta goda vänner.

Förvaltningens bedömning

Valkansliet bedömer att den som är närstående till en kandiderande eller en förtroendevald i kommunen inte ska arbeta med hantering av röster. Detta för att skapa förtroende bland Aleborna för genomförandet av valet.

Påverkan ur ett ekonomiskt perspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Påverkan ur ett invånarperspektiv

Ökat förtroendet för genomförandet av val bland Aleborna.

Påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Ärendets koppling till kommunfullmäktiges mål

Ärendet är kopplat till kommunfullmäktiges mål om *trygghet* eftersom ärendet anses skapa tillit för valets genomförande.

Remiss och samberedning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Beslutets påverkan och genomförande

I rekryteringen av röstmottagare ska valkansliet ansvara för att närstående med någon form av släktskap till kandiderande personer på någon lista till kommande val 2026 eller någon som är ledamot i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller i någon nämnd/styrelse inte rekryteras.

Beslutet skickas till:

Valkansliet
Säkerhetssamordnare
Kommunikation

Vägledande ställningstagande om krav på saklighet och opartiskhet hos röstmottagare och rösträknare m.fl.

För att säkerställa objektiviteten vid genomförande av val anser Valmyndigheten att

- Den som kandiderar för ett parti inte ska arbeta som röstmottagare eller räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser.
- Den som är närstående till någon som kandiderar för ett parti inte ska räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser.
- Röstmottagare och rösträknare utför sådant arbete som innehåller befogenheten att bestämma om rättigheter och skyldigheter. Sådan befogenhet innebär myndighetsutövning som ska utövas objektivt.
- Valnämnder och länsstyrelser ska ta fram riktlinjer för hur kravet på objektivitet ska beaktas vid såväl rekrytering som vid genomförande av val.

1 Bakgrund

Genomförande av val ska präglas av objektivitet, det vill säga saklighet och opartiskhet. Väljarna ska kunna ha ett högt förtroende för valets genomförande. En viktig del av detta är att de som arbetar med genomförandet av valen är sakliga och opartiska.

2 Motivering

2.1 Gällande rätt m.m.

För detta vägledande ställningstagande är följande bestämmelser och förarbeten relevanta.

De grundläggande principerna för den offentliga makten återfinns i regeringsformen. Vid sidan om principen om demokrati och respekten för den enskilda människans frihet och värdighet framhålls att all offentlig makt ska utövas med beaktande av alla människors lika värde samt att en myndighet i sin verksamhet dessutom ska iaktta saklighet och opartiskhet (objektivitetsprincipen). (1 kap. 1-2, 9 §§ regeringsformen)

Kravet på objektivitet är av särskild betydelse vid myndighetsutövning. Detta begrepp innebär att någon utövar befogenheten att bestämma om förmån, rättighet, skyldighet, disciplinär bestraffning eller annat jämförbart förhållande och att detta i väsentlig mån påverkar den enskildes personliga eller ekonomiska situation. (Prop. 1973:90 s. 397 och prop. 2016/17:180 s. 46 ff.)

Röstmottagare förordnas av valnämnden. För att någon ska kunna utöva uppgifter som innebär myndighetsutövning som anställd eller uppdragstagare krävs att personen är knuten till myndigheten på ett sådant sätt att hen står under myndighetens arbetsledning och kontroll, att hen kan anses ha något faktiskt inflytande över ärenden såsom handläggare eller beslutsfattare

samt att hen omfattas av offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förvaltningslagen (2017:900) eller brottsbalkens (1962:700) bestämmelser. (3 kap. 5 § vallagen (2005:837), JO 2001/02 s. 250, JO dnr. 3045-2008, 334-2012, 334-2012, 530-2012 och 880-2012)

2.2 Valmyndighetens bedömning

Genomförande av val ska präglas av objektivitet, det vill säga saklighet och opartiskhet. Väljarna ska kunna ha ett högt förtroende för valets genomförande.

Valmyndigheten bedömer att den som är förordnad som röstmottagare och rösträknare på röstmottagningsställe eller som rösträknare vid valnämndens preliminära rösträkning eller den slutliga rösträkningen måste anses stå under valnämndens eller länsstyrelsens arbetsledning och kontroll. De utför därmed sådant arbete som innefattas i valmyndigheternas verksamhet och de befogenheter som följer av detta ska därför utövas objektivt, det vill säga sakligt och opartiskt.

Valmyndigheten bedömer att frågan om saklighet och opartiskhet har mycket stor betydelse för genomförandet av val och särskilt vid all hantering av röster. En viktig del i detta är hur objektiviteten kan komma att uppfattas av väljarna. Den som kandiderar för ett parti bör därför inte arbeta som röstmottagare eller räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser. Vidare bör inte heller den som är närstående till någon som kandiderar för ett parti räkna eller på annat sätt hantera rösterna vid rösträkningen i det val kandidaturen avser. Exempel på vem som ska anses vara närstående i dessa sammanhang är make, sambo, barn, förälder, syskon, särbo eller en medlem i en bonusfamilj. Även personer som inte ingår i kretsen av släktingar kan vara närstående, exempelvis goda vänner. Det är inte möjligt att göra en uttömmande uppräknings utan en bedömning måste alltid göras i det enskilda fallet.

Det bör vara den som ansvarar för rekryteringen till valnämnden eller länsstyrelsen som ansvarar för att göra bedömningen av om det föreligger sådana förhållanden att någon inte bör räkna eller på annat sätt hantera rösterna i ett visst val. Om valnämnden eller länsstyrelsen anser att objektiviteten går att uppnå även på annat sätt är det en fråga för dem att motivera detta.

Kravet på opartiskhet innebär även att den som är ansvarig för att förordna röstmottagare och rösträknare ska undvika att exempelvis hantera ansökningar från anhängiga.

Det ovan nämnda innebär att det är viktigt att valnämnden och länsstyrelsen tar fram riktlinjer för hur kravet på objektivitet ska beaktas vid såväl rekrytering som genomförande av val. I riktlinjen bör valnämnden och länsstyrelsen även beskriva hur objektiviteten ska säkerställas när funktionärer som arbetar tillsammans även har en relation till varandra.

TJÄNSTEUTLÅTANDE

1(3)

Valnämnden
Diarienummer: 2026/26
Datum: 2026-04-16
Nämndsekreterare Isabel Guldbrand

Valnämnden

Öppettider i vallokaler under förtidsröstningen

Förslag till beslut

Valnämnden beslutar att öppettider i kommunens vallokaler under förtidsröstningen ska vara följande:

Vallokal Bohus ska vara öppen under vardagar 14:30 till 18:30.

Vallokal Bohus ska vara öppen under lördagar 11.00 till 15.00.

Vallokal Nödinge ska vara öppen under vardagar 10.00 – 19.00.

Vallokal Nödinge ska vara öppen under helgdagar 11.00 – 15.00.

Vallokal Nödinge ska vara öppen under valdagen 08.00 – 20.00.

Vallokal Älvängen ska vara öppen under vardagar 12.00 – 19.30.

Vallokal Älvängen ska vara öppen på lördag under vecka 35 och vecka 37 11.00 – 15.00

Vallokal Skepplanda ska vara öppen under tider som är förenliga med verksamhetens bedrivande på vardagar.

Vallokal Skepplanda ska vara öppen lördag vecka 36 11.00 – 15.00.

Motivering till beslut

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Sammanfattning

Perioden för förtidsröstning påbörjas 26 augusti och pågår till och med 13 september. I varje kommun måste minst en förtidslokal vara öppen.

Maria Kosterlind Reinholdsson
Kommunchef

Patrik Skog
Avdelningschef demokrati

Beslutsunderlag

Ärendet

Inför varje val behöver valkansli och valnämnden se över vallokaler för förtidsröstningen och vallokaler för valdagen samt öppettider under förtidsröstningen. Förtidsröstningen sker under perioden 26 augusti till och med 13 september. I varje kommun måste minst en vallokal för förtidsröstning vara öppen eftersom alla röstberättigade i Sverige ska ha möjligheten att rösta.

Förvaltningens bedömning

Valkansliet bedömer att föreslagna öppettider är anpassade till hur invånare i Ale och pendlare till Ale rör sig, lokalerna är placerade i centrala delar av orterna.

Valkansliet bedömer att vallokal Nödinge ska vara öppen under valdagen eftersom valkansliet utgår från kommunhuset under valdagen och har därför möjlighet att hjälpa till med förtidsröstningen på valdagen på ett enkelt sätt.

Påverkan ur ett ekonomiskt perspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Påverkan ur ett invånarperspektiv

De föreslagna öppettiderna för förtidsröstningen är anpassade för hur Aleborna rör sig under dagarna. Lokalerna är placerade i centrala delar av orterna för att göra det tillgängligt för invånarna att förtidsrösta.

Påverkan ur ett hållbarhetsperspektiv

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Ärendets koppling till kommunfullmäktiges mål

Valnämndens verksamhet kopplar naturligt till riktningssmålen om ett tryggare Ale, fokus på kundnytta och en effektivare organisation.

Remiss och samberedning

Området har beaktats men inte bedömts tillföra ärendet något ytterligare underlag.

Behandlad enligt MBL

Bedöms ej tillämpligt i detta ärende.

Beslutets påverkan och genomförande

Valkansliet bokar lokaler i samverkan med serviceförvaltningen.

Valkansliet förordnar röstmottagare i samband med förtidsröstningen som har möjlighet att arbeta under samtliga tider.

Beslutet skickas till:

Verksamhetschef fastighet

Valkansliet

Kommunikation

Vägledande ställningstagande om valsedlarnas ordning i valsedelställen

För att underlätta för väljare och röstmottagare och för att samtliga deltagande partier ska behandlas lika anser Valmyndigheten att:

- Valnämnden ska besluta om valsedlarnas placering på kommunens röstmottagningsställen och motivera hur presentationen sker på ett likformigt sätt.
- Valsedlarna ska placeras i valsedelställ.
- Partier som distribuerar sina valsedlar till ett röstmottagningsställe har rätt att få dem utlagda där om de, vid val till riksdag, region- och kommunfullmäktige, deltar i valet till riksdagen eller valet till region- eller kommunfullmäktige i den region eller kommun röstmottagningsstället ligger.
- Partier som distribuerar sina valsedlar till ett röstmottagningsställe har rätt att få dem utlagda där om de deltar i val till Europaparlamentet.
- Om ett parti som deltar i valet har flera kandidatlistor ska valnämnden lägga ut samtliga namnvalsedlar som partiet lämnar in till röstmottagningsstället.

1 Motivering

1.1 Gällande rätt m.m.

För detta vägledande ställningstagande är följande bestämmelser och förarbeten relevanta.

I anslutning till ett röstmottagningsställe ska det ordnas en lämplig avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut och där väljarna var för sig kan ta sina valsedlar utan insyn. Kan platsen inte anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen. På denna plats ska väljarna ha tillgång till

1. valsedlar med enbart valbeteckning,

2. valsedlar med parti- och valbeteckning

a) för val till riksdagen samt region- och kommunfullmäktige för varje parti som vid något av de två senaste riksdagsvalen har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet,

b) för val till region- och kommunfullmäktige för varje parti som redan är representerat där och som inte uppfyller kraven i a ovan, när det gäller röstmottagningsställen inom den region eller den kommun där partiet är representerat,

3. valsedlar med parti- och valbeteckning för val till Europaparlamentet för varje parti som vid något av de två senaste valen till Europaparlamentet har fått mer än 1 procent av rösterna i hela landet eller valsedlar med parti- och valbeteckning samt uppgifter om kandidater om ett sådant parti deltar med endast en valsedel.

De partier som deltar i valen ska också kunna ge väljarna tillgång till sina valsedlar. Det är dock valnämnden eller utlandsmyndigheten som lägger ut valsedlarna på den avskärmade platsen.

Valsedlarna ska presenteras på ett likformigt sätt.

Punkterna 2 och 3 gäller endast under förutsättning att partiet har gjort en begäran om utläggning enligt 6 kap. 7 §. (8 kap. 2 § vallagen, 2005:837)

Valsedlar som är avsedda att läggas ut på röstmottagningsställen enligt punkterna 2 och 3 ovan tillhandahålls endast för de partier som begär det. (6 kap. 7 § vallagen)

Det är röstmottagarna som ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. (8 kap. 4 § vallagen)

Enligt lagstiftaren ska det inte göras någon åtskillnad mellan placeringen av partiernas valsedlar. Alla valsedlar ska tillhandahållas på ett likformigt sätt, på en och samma plats. På vilket sätt detta ska ske är en praktisk fråga. (Prop. 2021/22:52 Förstärkt skydd för väljare vid röstmottagning s. 22)

JO har konstaterat att det ur objektivitetssynpunkt är angeläget att någon åtskillnad inte görs mellan partier vid utläggning av valsedlar. Alla valsedlar ska tillhandahållas på ett likformigt sätt på en och samma plats. (JO:s dnr 3270-2009. Se även dnr 5127-2010, 5161-2010 och 5668-2010.)

1.2 Valmyndighetens bedömning

Utgångspunkten är att det ska vara lätt för väljaren att hitta valsedlarna och lätt för röstmottagarna att hålla ordning bland valsedlarna. För att underlätta för väljarna och röstmottagarna bedömer Valmyndigheten att valsedlar ska stå i valsedelställen.

Det är valnämnden som ansvarar för ordningen bland valsedlarna i valsedelställen. Nämnden måste ta hänsyn till att presentationen av valsedlarna ska vara likformig.

Valmyndigheten anser att valnämnden bör fatta ett beslut om valsedlarnas placering i valsedelställen enligt exemplet nedan eller annan placering som valnämnden bedömer lämplig utifrån förutsättningarna. I beslutet bör nämnden motivera hur valsedlarna presenteras på ett likformigt sätt.

Valmyndigheten bedömer att en likformig presentation exempelvis kan uppnås genom att:

- Valsedlarna är placerade i bokstavsordning efter de partibeteckningar partierna deltar under.
- Valsedlarna för varje val står i varsin rad (helst lodrät) i ordningen riksdag (gul), kommunfullmäktige (vit) och regionfullmäktige (blå).
- Partivalsedlar för samtliga partier som deltar i valen är placerade i samma valsedelställe. Blanka valsedlar är placerade väl synliga nedanför övriga valsedlar i valsedelstället.
- Namnvalsedlar för samtliga partier som deltar i valen är placerade i samma valsedelställe.

Om ett parti som deltar i valet har flera listor, varav en exempelvis är en ungdomslista bör valnämnden lägga ut samtliga namnvalsedlar som partiet lämnar in till röstmottagningsstället.

Valmyndigheten bedömer att partier som distribuerar sina valsedlar till ett röstmottagningsställe har rätt att få dem utlagda där om de deltar i valet till riksdagen eller valet till region- eller kommunfullmäktige i den region eller kommun röstmottagningsstället ligger.

Vid val till Europaparlamentet har partier som distribuerar sina valsedlar till ett röstmottagningsställe rätt att få dem utlagda där om de deltar i valet.